

Verschil 1^e en 2^e druk Lesbrieven Bedrijfseconomie Havo

Mede naar aanleiding van het verschijnen van de nieuwe syllabi in juni 2019 zijn er in 2020 2^e drukken verschenen van:

- Financiële Zelfredzaamheid Havo
- Personeelsbeleid en Interne Organisatie Havo
- Marktverovering Havo
- Financiering en Verslaggeving Havo

De lay-out is wat compacter geworden en bij de havo-lesbrieven is de moeilijkheidsgraad naar beneden bijgesteld. Daarnaast is er bij deze nieuwe drukken rekening gehouden met de gewijzigde wetgeving, dat speelt met name bij de lesbrieven Financiële Zelfredzaamheid en Personeelsbeleid en Interne Organisatie. Meer over de wijzigingen in bovenstaande lesbrieven naar aanleiding van de nieuwe syllabi in juni 2019 vindt u verderop in dit document.

In 2021 zijn van de volgende lesbrieven 2^e drukken verschenen:

- Bedrijf Starten Havo
- Investeren Havo
- Het Resultaat Havo
- Circulair Ondernemen Havo
- Bedrijfseconomie@home Havo
- Onderneem-het-zelf Havo/Vwo

Ook bij deze lesbrieven is de lay-out compacter geworden. Daarnaast zijn de cases uit bovenstaande lesbrieven, met uitzondering van Onderneem-het-zelf, verwijderd. De cases en bijbehorende antwoorden zijn vanaf nu te vinden op de docentenwebsite. De cases staan overigens ook in Bedrijfseconomieplus, BE Adaptief en AdaptiefToets. De lesbrieven Bedrijf Starten en Het Resultaat zijn ook inhoudelijk gewijzigd.

In Bedrijf Starten Havo is hoofdstuk 1 gewijzigd. De belangrijkste veranderingen zijn de gebruikte contexten, meer aandacht voor de investerings- en financieringsbegroting en de volgorde waarin de stof wordt aangeboden. Ook in hoofdstuk 2 zijn enkele wijzigingen aangebracht. De belangrijkste verandering betreft de wijziging van de balanspost 'inkopen' die in de 1^e druk voorkwam. In de gehele lesbrief zijn begrippen vervangen in lijn met de gebruikte begrippen in de syllabus (o.a. winst- en verliesrekening i.p.v. resultatenrekening).

In Het Resultaat Havo zijn wijzigingen aangebracht in alle hoofdstukken. De belangrijkste veranderingen zijn de meer oplopende moeilijkheidsgraad in ieder hoofdstuk, het aantal oefenmogelijkheden, grotere aandacht voor een aantal eindtermen uit de syllabus (o.a. financieringsresultaat) en de nadruk op de dienstenonderneming.

Wijzigingen n.a.v. nieuwe syllabi juni 2019

[Syllabus BE HAVO CE 2021 versie 2, juni 2019](#) voor de leerlingen die in 2021 examen doen.

[Syllabus BE VWO CE 2021 versie 3.1, juni 2019](#) voor de leerlingen die in 2021 examen doen.

In de nieuwe syllabus voor de havo, syllabus BE HAVO CE 2021 versie 2, juni 2019, zijn bij het familierecht (domein B1) wat begrippen geschrapt (scheidingsprocedure, onderhoudsverplichting, schenken onder bewind, uitsluitingsclausule) en toegevoegd (in beperkte gemeenschap van goederen, kinderalimentatie, partneralimentatie). Opvallend is dat leerlingen de gevolgen van financiële feiten voor de balans en resultatenrekening niet alleen in de context van een eenmanszaak hoeven te kennen maar ook in de context van andere rechtsvormen. Bij het vwo blijft dat beperkt tot de eenmanszaak. Verder is de dekkingsbijdrage per product toegevoegd aan de begrippen van domein F2 en is het incidenteel resultaat geschrapt.

In de nieuwe syllabus voor het vwo, syllabus BE VWO CE 2021 versie 3.1, juni 2019, hoeven leerlingen niet langer de operationele activiteiten, de investeringsactiviteiten en de financieringsactiviteiten van een kasstroomoverzicht te benoemen. Leerlingen moeten nog wel het begrip kasstroomoverzicht kennen. **Paragraaf 5.14 van de lesbrief Financiering en Verslaggeving Vwo 1^e druk vervalt daarmee, behalve de eerste alinea.** Het is eventueel mogelijk om deze paragraaf in te zetten als een klein keuzeonderwerp.

Verder is de inhaalafschrijving geschrapt. Vervangingswaarde heet voortaan actuele waarde. Afschrijven met een vast percentage van de boekwaarde is geschrapt. De hefboomformule is toegevoegd. Bij het familierecht (domein B1) zijn wat begrippen geschrapt (scheidingsprocedure, onderhoudsverplichting, schenken onder bewind, uitsluitingsclausule) en toegevoegd (in beperkte gemeenschap van goederen, kinderalimentatie, partneralimentatie).

Verschillen met 1^e druk Havo

Verschenen in 2020:

Financiële Zelfredzaamheid Havo 2^e druk

- lay-out compacter gemaakt
- opgaven vereenvoudigd en soms geschrapt
- begrippen bij studiefinanciering aangepast
- onderhoudsverplichting, schenken onder bewind, uitsluitingsclausule geschrapt
- kinderalimentatie, partneralimentatie toegevoegd
- wijzigingen in inkomstenbelasting verwerkt (tweeschijventarief)
- wijzigingen huurwetgeving verwerkt

Personeelsbeleid en Interne Organisatie Havo 2^e druk

- lay-out compacter gemaakt
- Opgaven vereenvoudigd en soms geschrapt
- Toegevoegd het onderscheid tussen een oproepcontract met voorovereenkomst, een nul-urencontract en een min-maxcontract
- Wet Arbeid in Balans opgenomen
- Wijzigingen minimumloon en ontslagrecht verwerkt

Marktverovering Havo 2^e druk

- lay-out compacter gemaakt
- Opgaven vereenvoudigd en soms geschrapt
- Opgaven geactualiseerd

Financiering en Verslaggeving Havo 2^e druk

- lay-out compacter gemaakt
- Opgaven vereenvoudigd en soms geschrapt
- Dividendpercentage geschrapt en opgaven herschreven
- Wijzigingen in inkomstenbelasting (twee schijven, tarief aanmerkelijk belang) en vennootschapsbelasting (tarieven) verwerkt
- Garantievoorziening, pensioenvoorziening en off-balance-sheet verplichtingen toegevoegd

Verschenen in 2021:

Bedrijf Starten Havo 2^e druk

- lay-out compacter gemaakt
- cases verplaatst naar de docentenwebsite
- 'kennen' gesplitst (links begrippen uit de syllabus, rechts overige belangrijke begrippen)
- begrippen resultatenbegroting en resultatenrekening geschrapt
- begrippen exploitatiebegroting en winst- en verliesrekening toegevoegd
- volgorde, contexten en een aantal opgaven in hoofdstuk 1 gewijzigd
- hoofdstuk 2 'inkopen' als balanspost gewijzigd

Investeren Havo 2^e druk

- lay-out compacter gemaakt
- cases verplaatst naar de docentenwebsite

Het Resultaat Havo 2^e druk

- lay-out compacter gemaakt
- cases verplaatst naar de docentenwebsite
- 'kennen' gesplitst (links begrippen uit de syllabus, rechts overige belangrijke begrippen)
- hoofdstukvolgorde en inhoud gewijzigd
- hoofdstukken volledig herschreven rekening houdend met de havo syllabus

Circulair Ondernemen Havo 2^e druk

- lay-out compacter gemaakt
- cases verplaatst naar de docentenwebsite

Bedrijfseconomie@home Havo 2^e druk

- lay-out compacter gemaakt
- cases verplaatst naar de docentenwebsite

Onderneem-het-zelf Havo/Vwo 2^e druk

- lay-out compacter gemaakt

Errata en aanvullingen

Deze zijn voor leerlingen te vinden op de website onder het kopje [Errata](#).

Docenten kunnen het beste naar de errata op de docentenwebsite gaan, omdat in dat bestand ook de errata staan die voorkomen in de docentenhandleiding.